

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านทางสื่อสังคมเฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐไทย” เป็นการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ศึกษาลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ข้อที่ 2. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และ ข้อที่ 3. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ หน่วยงานภาครัฐระดับกรม/เทียบเท่ากรม ภายใต้อำนาจกระทรวงทั้ง 18 กระทรวง (ไม่นับรวมสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม หน่วยงานอิสระ/องค์กรอิสระ หน่วยงานในกำกับกระทรวง รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี) รวมประชากรทั้งสิ้น 146 หน่วยงาน ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 รายละเอียด ดังนี้

1. กระทรวงการคลัง

- 1.1 สำนักงานรัฐมนตรี
- 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
- 1.3 กรมธนารักษ์
- 1.4 กรมบัญชีกลาง
- 1.5 กรมศุลกากร
- 1.6 กรมสรรพสามิต
- 1.7 กรมสรรพากร
- 1.8 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
- 1.9 สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
- 1.10 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

2. กระทรวงการต่างประเทศ
 - 2.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 2.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 2.3 กรมการกงสุล
 - 2.4 กรมพิธีการทูต
 - 2.5 กรมยุโรป
 - 2.6 กรมวิเทศสหการ
 - 2.7 กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
 - 2.8 กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
 - 2.9 กรมสารนิเทศ
 - 2.10 กรมองค์การระหว่างประเทศ
 - 2.11 กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
 - 2.12 กรมอาเซียน
 - 2.13 กรมเอเชียตะวันออก
 - 2.14 กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา
3. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
 - 3.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 3.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 3.3 สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ
 - 3.4 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
4. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - 4.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 4.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 4.3 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
 - 4.4 สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
 - 4.5 สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ
5. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - 5.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 5.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 5.3 กรมชลประทาน
 - 5.4 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
 - 5.5 กรมประมง

- 5.6 กรมปศุสัตว์
- 5.7 กรมพัฒนาที่ดิน
- 5.8 กรมวิชาการเกษตร
- 5.9 กรมส่งเสริมการเกษตร
- 5.10 กรมส่งเสริมสหกรณ์
- 5.11 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 5.12 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- 5.13 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- 6. กระทรวงคมนาคม
 - 6.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 6.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 6.3 กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
 - 6.4 กรมการขนส่งทางบก
 - 6.5 กรมการขนส่งทางอากาศ
 - 6.6 กรมทางหลวง
 - 6.7 กรมทางหลวงชนบท
 - 6.8 สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งจราจร
- 7. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 7.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 7.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 7.3 กรมควบคุมมลพิษ
 - 7.4 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
 - 7.5 กรมทรัพยากรธรณี
 - 7.6 กรมทรัพยากรน้ำ
 - 7.7 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
 - 7.8 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
 - 7.9 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - 7.10 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - 8.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 8.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 8.3 กรมอุตุนิยมวิทยา

- 8.4 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- 8.5 กรมไปรษณีย์โทรเลข
- 9. กระทรวงพลังงาน
 - 9.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 9.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 9.3 กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
 - 9.4 กรมธุรกิจพลังงาน
 - 9.5 กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
 - 9.6 สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
- 10. กระทรวงพาณิชย์
 - 10.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 10.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 10.3 กรมการค้าต่างประเทศ
 - 10.4 กรมการค้าภายใน
 - 10.5 กรมการประกันภัย
 - 10.6 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
 - 10.7 กรมทรัพย์สินทางปัญญา
 - 10.8 การพัฒนาธุรกิจการค้า
 - 10.9 กรมส่งเสริมการค้าส่งออก
- 11. กระทรวงมหาดไทย
 - 11.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 11.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 11.3 กรมการปกครอง
 - 11.4 กรมการพัฒนาชุมชน
 - 11.5 กรมที่ดิน
 - 11.6 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 11.7 กรมโยธาธิการและผังเมือง
 - 11.8 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 12. กระทรวงยุติธรรม
 - 12.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 12.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 12.3 สำนักงานกิจการยุติธรรม

- 12.4 กรมคุมประพฤติ
- 12.5 กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 12.6 กรมราชทัณฑ์
- 12.7 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 12.8 กรมบังคับคดี
- 12.9 กรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 12.10 สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- 13. กระทรวงแรงงาน
 - 13.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 13.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 13.3 กรมการจัดหางาน
 - 13.4 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
 - 13.5 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
 - 13.6 สำนักงานประกันสังคม
- 14. กระทรวงวัฒนธรรม
 - 14.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 14.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 14.3 กรมการศาสนา
 - 14.4 กรมศิลปากร
 - 14.5 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
 - 14.6 สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- 15. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - 15.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 15.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 15.3 กรมวิทยาศาสตร์บริการ
 - 15.4 สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
- 16. กระทรวงศึกษาธิการ
 - 16.1 สำนักงานรัฐมนตรี
 - 16.2 สำนักงานปลัดกระทรวง
 - 16.3 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
 - 16.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 16.5 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

16.6 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

17. กระทรวงสาธารณสุข

17.1 สำนักงานรัฐมนตรี

17.2 สำนักงานปลัดกระทรวง

17.3 กรมการแพทย์

17.4 กรมควบคุมโรค

17.5 กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

17.6 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

17.7 กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

17.8 กรมสุขภาพจิต

17.9 กรมอนามัย

17.10 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

18. กระทรวงอุตสาหกรรม

18.1 สำนักงานรัฐมนตรี

18.2 สำนักงานปลัดกระทรวง

18.3 กรมโรงงานอุตสาหกรรม

18.4 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

18.5 กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

18.6 สำนักคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

18.7 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

18.9 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กลุ่มตัวอย่าง

1. คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 หน่วยงาน

2. เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น โดยวิธีการจับฉลาก ได้หน่วยงานดังนี้

2.1 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง

2.2 กรมธนารักษ์

2.3 กรมบัญชีกลาง

2.4 กรมศุลกากร

2.5 กรมสรรพาสาमित

2.6 กรมสรรพากร

- 2.7 สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
- 2.8 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- 2.9 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ
- 2.10 กรมการกงสุล
- 2.11 กรมยุโรป
- 2.12 กรมวิเทศสหการ
- 2.13 กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 2.14 กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
- 2.15 กรมองค์การระหว่างประเทศ
- 2.16 กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
- 2.17 กรมอาเซียน
- 2.18 กรมเอเชียตะวันออก
- 2.19 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 2.20 สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 2.21 สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ
- 2.22 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
- 2.23 สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 2.24 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- 2.25 สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ
- 2.26 สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2.27 กรมชลประทาน
- 2.28 กรมประมง
- 2.29 กรมปศุสัตว์
- 2.30 กรมพัฒนาที่ดิน
- 2.31 กรมส่งเสริมการเกษตร
- 2.32 กรมส่งเสริมสหกรณ์
- 2.33 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- 2.34 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- 2.35 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงคมนาคม
- 2.36 กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
- 2.37 กรมการขนส่งทางบก
- 2.38 กรมทางหลวง

- 2.39 กรมทางหลวงชนบท
- 2.40 สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งจราจร
- 2.41 สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.42 กรมควบคุมมลพิษ
- 2.43 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- 2.44 กรมทรัพยากรน้ำ
- 2.45 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- 2.46 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- 2.47 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 2.48 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.49 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 2.50 กรมอุดมศึกษา
- 2.51 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- 2.52 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงพลังงาน
- 2.53 สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน
- 2.54 กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
- 2.55 กรมธุรกิจพลังงาน
- 2.56 กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- 2.57 สำนักนโยบายและแผนพลังงาน
- 2.58 สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
- 2.59 กรมการค้าต่างประเทศ
- 2.60 กรมการค้าภายใน
- 2.61 กรมการประกันภัย
- 2.62 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
- 2.63 กรมทรัพย์สินทางปัญญา
- 2.64 สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- 2.65 กรมการปกครอง
- 2.66 กรมที่ดิน
- 2.67กรมโยธาธิการและผังเมือง
- 2.68 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 2.69 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม
- 2.70 กรมคุมประพฤติ

- 2.71 กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 2.72 กรมราชทัณฑ์
- 2.73 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 2.74 กรมบังคับคดี
- 2.75 กรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 2.76 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน
- 2.77 กรมการจัดหางาน
- 2.78 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- 2.79 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- 2.80 สำนักงานประกันสังคม
- 2.81 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม
- 2.82 สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
- 2.83 กรมศิลปากร
- 2.84 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- 2.85 สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- 2.86 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2.87 สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2.88 กรมวิทยาศาสตร์บริการ
- 2.89 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- 2.90 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- 2.91 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.92 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- 2.93 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข
- 2.94 กรมการแพทย์
- 2.95 กรมควบคุมโรค
- 2.96 กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- 2.97 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- 2.98 กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- 2.99 กรมสุขภาพจิต
- 2.100 กรมอนามัย
- 2.101 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- 2.102 สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

- 2.103 กรมโรงงานอุตสาหกรรม
 - 2.104 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
 - 2.105 สำนักคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
 - 2.106 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
 - 2.107 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
 - 2.109 กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
3. เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาและทบทวนเอกสาร ทฤษฎี และแนวคิดต่างๆ ตลอดจนผลงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทั่วไปของหน่วยงาน เป็นลักษณะเลือกตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นลักษณะเลือกตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน แบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปัจจัยการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน แบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเหตุผลที่ไม่ใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นแบบคำถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ขั้นตอนการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) หลังจากที่ได้ดำเนินการต่อจากการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้มีการปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

- 1) ดร.สุรัตน์ โคอินทรางกูร
ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบสารสนเทศ
- 2) ดร.ธิตี ศรีใหญ่
ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์
- 3) ดร.อลงกต แผนสนธิ
ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์
- 4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ วัจจิน
ผู้เชี่ยวชาญการวิจัยและสถิติสำหรับการวิจัย
- 5) นายปวรเศรษฐ์ ภัคโชตานนท์
ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อออนไลน์

ทั้งนี้เพื่อดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งผลการประเมินค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อคำถาม จากนั้นรายงานผลให้คณะกรรมการที่ปรึกษาทราบ

2. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) กับหน่วยงานภาครัฐซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกัน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้คะแนนค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .970 จากนั้นจึงดำเนินการรายงานผลที่ได้ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานภาครัฐซึ่งในงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมด มาจัดระเบียบและลงรหัสเพื่อใช้ในการประมวลผลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 สถิติพื้นฐาน (Basic Statistic) เพื่ออธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง โดยหาความถี่ (Frequency) การกระจายอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2 สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson Product Moment) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.3 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

เกณฑ์ในการแปลผล

1. ระดับการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน แบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการนำข้อมูลมาคำนวณวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้ มีเกณฑ์คะแนนตามวิธีคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{จากสูตรความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5 - 1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

การแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยที่ได้มา จัดระดับความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 4.21 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 3.41 - 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 2.61 - 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 1.81 - 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1.00 - 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. ปัจจัยการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน แบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการนำข้อมูลมาคำนวณวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้ มีเกณฑ์คะแนนตามวิธีคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{จากสูตรความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5 - 1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

การแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยที่ได้มา จัดระดับความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ คือ

4.21 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

3.41 - 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

2.61 - 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

1.81 - 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1.00 - 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และข้อที่ 5 เพื่อเสนอแนวทางการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ หน่วยงานภาครัฐระดับกรม/เทียบเท่ากรม ภายใต้สังกัดกระทรวงทั้ง 18 กระทรวง (ไม่นับรวมสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม หน่วยงานอิสระ/องค์กรอิสระ หน่วยงานในกำกับกระทรวง รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี) รวมประชากรทั้งสิ้น 146 หน่วยงาน ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับผู้บริหาร หรือผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

1.1 อธิบดี หรือผู้แทน กรมธนารักษ์

- 1.2 อธิบดี หรือผู้แทน กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 1.3 อธิบดี หรือผู้แทน กรมชลประทาน
- 1.4 อธิบดี หรือผู้แทน กรมการขนส่งทางบก
- 1.5 อธิบดี หรือผู้แทน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- 1.6 อธิบดี หรือผู้แทน กรมธุรกิจพลังงาน
2. ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสังคม ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ รวม 3 คน ได้แก่
 - 2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต)
 - 2.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ดำรงค์ วัฒนา (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
 - 2.3 คุณจีพชรธรรม คำวิเศษณ์ (ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน Social Media)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยมีการจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) โดยการตั้งคำถามลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ใช้คำถามที่มาตรฐานเหมือนกัน โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำถามไว้ล่วงหน้าแล้วและเหมือนกันทุกคน ซึ่งการกำหนดคำถามล่วงหน้าจะทำให้ได้ข้อมูลที่เจาะจงไปในเรื่องที่ต้องการ

ผู้วิจัยกำหนดประเด็นหลักของคำถามในการทำวิจัยจำนวน 4 ประเด็น ประกอบด้วย

1. การใช้/ไม่ใช้ เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. ระดับของการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
5. แนวทางการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
6. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เฟซบุ๊ก ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In - Depth Interview) ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพนี้กำหนดไว้ 2 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนก่อนสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ รวมทั้งหัวข้อการทำวิจัยโดยย่อเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเข้าใจได้ตรงประเด็น
2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจัดเตรียมประเด็นคำถามต่างๆ แบบมีโครงสร้างไว้พร้อมแล้วเพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์ปัญหาให้แก่ผู้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้รับการ

สัมภาษณ์มาเรียงเรียงและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เรียบเรียงข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียงและจากการจดบันทึกออกมาเป็นข้อความแล้ว จำแนกออกเป็นประเด็นต่างๆ

2. ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อให้ข้อมูลวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสมบูรณ์เพียงพอ ซึ่งประกอบด้วย การตรวจสอบด้านข้อมูล การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการทบทวนข้อมูล ดังนี้

2.1 การตรวจสอบด้านข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน โดยใช้คำถามชุดเดียวกัน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบข้อมูลและตรวจสอบข้อมูล

2.2 การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

2.3 การทบทวนข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นจึงข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์มากที่สุด

การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากเจ้าของผู้ซึ่งให้ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยยืนยันความเชื่อถือได้ (Reliability) ของข้อมูล ด้วยการให้บุคคลที่อยู่ในปรากฏการณ์ที่ศึกษาตรวจสอบและรับรองความถูกต้องซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดให้เจ้าของข้อมูลได้อ่านและตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมทั้งทักท้วงแก้ไข ให้ข้อคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม และยอมรับข้อมูลที่นำเสนอขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวจะใช้ทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จัดกระทำ เรียบเรียง วิเคราะห์และตีความแล้ว

สรุปข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) อภิปรายผลข้อมูลตามทฤษฎีและปรากฏการณ์ เพื่อสร้างข้อสรุปรวบยอดและข้อเสนอแนะต่อไป